

Lillesand kommune

LILLESAND KOMMUNE

Retningslinjer for gravearbeid i
kommunale veier

Retningslinjer for gravearbeid i Lillesand kommunes veier

Gravereglene gjelder for graving i kommunal vei eller plasser i Lillesand kommune. Alle som skal grave i Kommunal veier eller plasser må skriftlig søke Lillesand kommune om gravetillatelse. Private som har behov for graving i kommunale veier må søke om gravetillatelse gjennom et autorisert firma som har lokal eller sentral godkjenning i Lillesand kommune. Gravingen skal fortrinnsvis utføres i asfaltsesongen og firmaet er ansvarlig for grøften inntil den blir asfaltert.

Gravemeldingsskjema skal benyttes og finnes på kommunens hjemmeside eller kan fås ved henvendelse til Kommunetorget.

1. Innledning

Retningslinjene gjelder for graving i kommunale veier med tilhørende side arealer. Retningslinjene er bindende og hensikten er å sikre at veien ikke forringes, men også det at dem som ferdes på den ikke blir påført unødige ulemper eller skader.

Graving i kommunale veier skal ikke forekomme før det foreligger skriftlig gravetillatelse og godkjenning av arbeidsvarslingsplan/skiltplan. Oppbygning av kommunal vei skal utføres iht. kommunens veinormal.

For graving på riks og fylkesveier samt gangveier langs riksveier må det innhentes gravetillatelse fra Statens Vegvesen. For privat vei og privat grunn må grunneier gi gravetillatelse. For privat grunn i kommunal eie, må relevant kommunal enhet gi tillatelse.

2. Krav til entreprenør

For å få tillatelse til graving i kommunale veier må søker/utførende entreprenør tilfredsstillende kvalifikasjoner og krav til utdanning og praksis som kreves etter gjeldende forskrift om godkjenning av foretak og ansvarsrett i plan- og bygningsloven.

Entreprenøren må disponere nødvendig maskinelt utstyr for rask og riktig gjennomføring av arbeidene og oppfylle krav til kompetanse om arbeidsvarsling iht. Statens Vegvesens håndbok N301 «Arbeid på og ved veg».

Navnet på utførende entreprenør skal være tydelig angitt på gravestedet.

3. Søknad om gravetillatelse

Søknad om gravetillatelse skal inneholde følgende:

1. Beskrivelse av arbeidet.
2. Søknaden skal inneholde inntegnet gravetrase på oversiktskart i målestokk 1:500 eller 1:1000.
3. Søker/entreprenør plikter å innhente uttalelse fra instansene nedenfor før gravetillatelse gis. Søker/entreprenør plikter ut fra dette å innhente nødvendig påvisning av ledninger og rør i det aktuelle graveområde. Svar fra de ulike enhetene skal følge søknaden om tillatelse.

Lillesand kommune - Vann og avløp	Tarjei.moi@lillesand.kommune.no
Lillesand kommune - Fiber	orders@no.relacom.com
Geomatikk	gravemelding.no/kundeportalen

4. Arbeidsvarslingsplan/skiltplan skal utarbeides iht. Statens Vegvesens håndbok N301 «Arbeid på og ved veg».

Søknaden sendes til Lillesand kommune, postboks 23, 4791 Lillesand eller postmottak@lillesand.kommune.no

Ved større gravearbeider skal det vedlegges grøfteprofiler, etappeplaner og annen nødvendig dokumentasjon.

Arbeidsvarslingsplan/skiltplan skal alltid sendes sammen med søknad om gravetillatelse. Søker/entreprenør er i tillegg ansvarlig for utarbeidelse av arbeidsvarslingsplan samt skiltplan og at nødvendige sikringstiltak og skilting blir foretatt iht. lov/forskrift.

Godkjenning av gravetillatelse erstatter ikke plan- og bygningslovens krav til byggemelding. Søker er ansvarlig for innhenting av nødvendige tillatelser iht. plan- og bygningsloven.

Før graving kan igangsettes må søker/entreprenør innhente nødvendige opplysninger om rør og kabler eller andre tekniske installasjoner i grunnen. Om nødvendig foretas påvisning på stedet. Det må i tillegg innhentes tillatelse fra vernemyndigheter dersom arbeidene berører fornminner, vernet bebyggelse, trær, parker og friområder. Søker/entreprenør er selv ansvarlig for de arbeider som utføres og at nødvendige tillatelser foreligger. Utover kommunens eiendom må det innhentes nødvendige tillatelser.

Søker/entreprenør er også ansvarlig for at nødvendig påvisning av rør og kabler foreligger før arbeidene igangsettes. Dette skal være i orden før arbeidene igangsettes. Søker/entreprenør skal varsle politi, brannvesen, ambulanser og busselskap iht. godkjent arbeidsvarslingsplan/skiltplan. Alle gravesøknader skal forelegges Geomatikk samt kommunens VAR- enhet for uttalelse/påvisning.

Alle arbeider på og langs vei skal planlegges slik at tiden som medfører ulemper for publikum blir kortest mulig. Kommunens støvforskrifter må overholdes. Om nødvendig må det sendes søknad til kommuneoverlegen om dispensasjon for støyende arbeid eller nattarbeid.

Kommunen skal godkjenne når arbeidene kan starte og når de skal være avsluttet. I spesielle tilfeller kan det bli stilt krav om at det opprettes en egen kontrakt mellom kommunen og søker/entreprenør som regulerer konsekvenser ved overtredelse av tidsfrister som for eksempel dagbøter.

Kommunen kan stille krav om at arbeidet må utføres samtidig eller koordineres med annet arbeid på en veistrekning. Dersom trafikkforholdene tilsier det, kan det stilles krav om nattarbeid med eventuell nødvendig manuell trafikkdirigering m.m. Det er en forutsetning for innvilgelse av gravetillatelse at eventuelle ledige/tilgjengelige trekkerør på en strekning ikke kan benyttes.

Gravetillatelse og godkjent arbeidsvarslingsplan/skiltplan skal oppbevares på gravestedet og forevises kommunen, Statens vegvesen eller politiet på anmodning. Loggbok skal føres og kunne legges frem på forespørsel. Nyasfaltert vei har en fredningstid på 5 år. Gravearbeider som utføres innen fredningstiden medfører krav om reasfaltering i veiens fulle bredde.

4. Utførelse av gravearbeid og istandsetting

Kontroll og eventuell opprydding ved forurenset grunn:

Dersom det skal graves i områder hvor det er mistanke om forurenset grunn må det foretas prøver av massene i forkant. Ved større gravearbeider skal kommunen informeres i god tid. Pålegg om prøvetaking kan gis av kommunen. Hvis massene har forurensningsverdier over fastsatte grenser, må det foretas en vurdering av hvor massene kan disponeres, jamfør forurensningsforskriften.

Det er søker/entreprenør sitt ansvar å sjekke opp i disse forholdene før gravearbeidene igangsettes.

Beskyttelse av omkringliggende asfaltkant:

Før gravearbeidene starter opp skal asfalten skjæres minimum 0,5 meter utenfor grøftekant/krakeleringer i asfalten slik at asfaltdekket ikke undergraves og skades. Deretter skal det freses inn ytterligere 0,5 meter i alle asfaltkjøter før asfaltering foretas, slik at man oppnår god heft ved overlapping. Der asfalttykkelsen er over 4 cm skal det freses og legges 2 lag asfalt.

Kommunen kan i tilfeller der hvor asfalten er dårlig og eller vært krakelert, kreve at et større område enn det som i utgangspunktet blir berørt, reasfalteres. Dette gjelder også i tilfeller der hvor veien er gravd opp eller lappet i stor grad tidligere.

Asfaltering:

Kommunen skal informeres i god tid før asfaltering slik at kommunen har mulighet til å utføre kontroll med arbeidet som er utført. Asfaltdekket skal holde minimum samme tykkelse og type asfalt som eksisterende. Dersom det graves i fortau, gang og sykkelveier og andre veier med mindre bredde enn 3,5 meter, så skal den aktuelle veistrekningen reasfalteres i full bredde.

Det skal benyttes utlegger ved asfaltering hvor dette er mulig.

Langsgående skjøter skal ikke legges i hjulsporene.

Det må spesielt påses at avrenning til sluk ivaretas.

Krysningspunkter for fotgjengere skal ha kantstein med vis på 2,5-3,0 cm.

Midlertidige løsninger som kaldasfalt skal fjernes før asfaltering.

Beltegående maskiner med stålbelter og maskiner med støttelabber må ikke komme i direkte kontakt med asfaltdekket utenfor gravestedet. Dersom slikt utstyr blir benyttet må tiltak iverksettes.

Dersom asfalten blir påført skade, skal dette repareres etter spesifisering fra kommunen.

Komprimering:

Igjenfylling skal utføres og komprimeres lagvis i horisontale sjikt. Lagenes tykkelse avpasses etter komprimeringsmetode samt bredde og dybde på grøft. All komprimering skal utføres maskinelt med dertil egnet utstyr.

Sikring mot ras:

Søker/entreprenør har ansvar for at grøfteprofilen utformes slik at ras unngås og at hensynet til HMS og trafikk forbi gravstedet ivaretas på en tilfredsstillende og forsvarlig måte iht. forskrift. Eventuell stempling eller spunting skal fjernes ved avslutning og tilbakefylling av grøft.

Utgravde masser:

Masser og materiell skal ikke lagres i veibanen, på fortau eller gang og sykkelvei eller være til hinder eller ulempe for trafikken og omgivelsene for øvrig. Avfall skal leveres på godkjent deponi.

Trær og grøntanlegg:

Det skal tas særlig hensyn slik at trær, røtter og grøntanlegg langs vei ikke skades eller ødelegges. Ved graving under bladkroner eller nærmere enn 3 m fra trær, skal kommunens driftsavdeling kontaktes og godkjenne arbeidene. Omlegging av fotgjengertrafikk over plener og rabatter bør unngås. Hvis dette blir vanskelig, må kommunens driftsavdeling kontaktes for anvisning av nødvendige tiltak.

Istandsetting:

Entreprenør skal foreta nødvendig kartlegging og dokumentasjon av vei og omgivelser før arbeidene igangsettes, som veimerking, skilting, avkjørsler, murer, kantstein, veidekke, høyder, tverrfall, ol.

Komprimering og oppbygging av grøft og veiareal skal utføres i henhold til kommunens veinormal ved bruk av maskinelt dertil egnet komprimeringsutstyr.

Alle innretninger og arealer skal etter at arbeidene er ferdigstilt istandsettes slik de var før arbeidene ble igangsatt eller bedre.

5. Plassering av kabler og ledninger

Ledninger/kabler skal graves ned slik at de har minimum 0,5 meters overdekning. Vann, overvann og avløpsledninger skal legges i henhold til kommunens gjeldende normer. Kummer skal generelt plasseres på en estetisk og praktisk måte. Kumlokk tillates ikke i veibanens kjørespor. Alle kummer skal ha lokk av støpegods med flytende ramme.

6. Ansvar

Søker/entreprenør har ansvar for tiltaket inntil det er ferdigstilt og godkjent.

Søker/entreprenør er også ansvarlig for de skader som måtte oppstå som følge av tiltaket på trafikanter og materiell. Søker/entreprenør har i tillegg ansvar for tilsyn med skilt og sperremateriell og renhold på anleggsstedet.

Dersom kommunen ikke kan følge egne rutiner for veivedlikehold som følge av tiltaket, skal søker/entreprenør sørge for brøyting, strøing og feiing av kjørebane, fortau og gang og sykkelvei. I tilfeller hvor renhold er mangelfullt utført, kan dette utføres av kommunen for søkers/entreprenørens regning. Søker/entreprenør skal ha nødvendig ansvarsforsikring iht. NS 3430.

7. Garanti/erstatninger

Etter ferdigstilling skal veidekkets maksimale ujevnheter kunne måles med en 3 m lang rettholt i veiens tverr og lengderetning. Ujevnheten skal ikke overstige henholdsvis 8 og 6 mm for kjøreveier og gang og sykkelveier og 6 og 5 mm for buss og samleveier. Dersom det innen 2 år forekommer setninger på over 15 mm kreves det reparasjon av gravestedet.

Fuger i kantstein og belegningsstein skal ha en garantitid på 2 år mot oppsprekking og avskalling. Trær og vegetasjon som etter 2 år ikke viser synlig vekst og frodighet, skal erstattes.

Etter reparasjonsarbeid i vei eller reetablering av trær og vegetasjon gjelder garantikravet i 2 nye år etter at reparasjonen er utført.

8. Egenkontroll

Kommunen skal varsles dersom arbeidene ikke kommer i gang eller ikke blir avsluttet til fastsatt tid. Blir arbeidene ikke avsluttet innen angitt dato, må det søkes om forlenget gravetillatelse. Dersom søknad om forlengelse ikke er innsendt innen sluttdato, må det betales for nytt behandlingsgebyr.

Ved arbeidets slutt skal entreprenøren sende inn utfylt egenkontrollskjema og oppmålt grøfteareal. Antall meter grøft beregnes ut fra omkretsen på grøfta som vil si 2 langsider og 2 ender. Innsendelse skal skje innen 14 dager fra ferdigstillingsdato oppgitt i søknaden.

Dersom ikke egenkontrollskjema og oppmålt grøfteareal sendes inn innen fristen, påløper nytt behandlingsgebyr for dette. Ved større gravearbeider skal det avholdes ferdigbefaring.

9. Hastesaker

Dersom graving i vei må utføres omgående på grunn av brudd på kabel, vann og avløpsrør eller lignende, skal ansvarlig i kommunen varsles pr telefon. Så langt som mulig skal nødvendig påvisning av rør og kabler utføres. Ordinær søknad sendes parallelt til kommunen.

10. Gebyr

Ved alle gravearbeider i kommunale veier skal det innbetales et saksbehandlingsgebyr til kommunen. Gebyret skal dekke kommunens kostnader til saksbehandling og kontroll.

For større arbeider som medfører istandsetting av veioverbygningen i hele veiens bredde inklusiv 2 lag asfalt, betales ikke forringelsesgebyr.

Det skal sendes en søknad om gravetillatelse per veiparsell som skal graves i.

Størrelsen på gebyret er vedtatt og finnes i kommunens gebyrregulativ.

11. Skjemaer

- Søknad om gravetillatelse i kommunal vei
- Egenkontrollskjema